

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
кафедра мистецтвознавства та загально гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь **07-Управління та адміністрування**

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність **073-Менеджмент,**

(шифр і назва спеціальності)

Назва освітньої програми **Менеджмент**

Інститут права, економіки та міжнародних відносин

(назва інституту, факультету)

Третій ступінь вищої освіти (перший освітньо-науковий рівень) **доктор філософії**

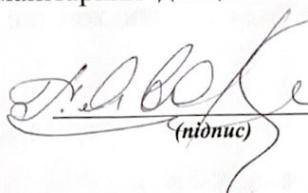
ОДЕСА
2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ** для аспірантів та прикріплених осіб.

«30» серпня 2019 року.

Розробник:

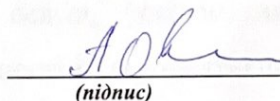
Яворська Г.Х., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мистецтвознавства та загально гуманітарних дисциплін Міжнародного гуманітарного університету

 Яворська Г.Х. /
(підпис) (прізвище та ініціали)

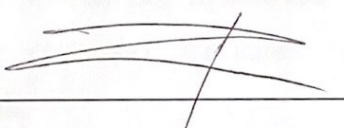
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мистецтвознавства та загально гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри
мистецтвознавства
та загально гуманітарних
дисциплін

 Овчиннікова А.П. /
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 30 » серпня 2019 року

Гарант освітньої програми проф. А. Г. Гончарук

«29» 08 2019 року

Схвалено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету

Протокол № 1 від 09 жовтня 2019 р.

Вступ

Розбудова системи освіти в Україні, сучасний рівень розвитку науки і техніки вимагає якісно нового підходу до виховання й навчання підростаючого покоління, до його фазової підготовки, що вимагає нових підходів щодо вивчення, дослідження та усвідомлення педагогічного процесу у закладах вищої освіти.

На сучасному етапі суттєво змінюються завдання вищої школи.

Педагогіка вищої освіти вивчає закони і закономірності управління освітнім процесом у закладі вищої освіти, що покликаний відповідати кінцевій меті цієї педагогічної системи.

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої освіти» є однією з найважливіших у структурі соціально-гуманітарної підготовки аспірантів, вона значно розширює їхній професійний світогляд як майбутніх фахівців у сфері науково-педагогічної професійної діяльності. Зміст та технологія викладання даного курсу розраховані на ознайомлення аспірантів з системою національної освіти України, розкриття теоретико-методологічних засад, логіки та специфіки організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, усвідомлення функціональної структури професійно-педагогічної діяльності і комунікативних стратегій між особистісного спілкування, розуміння сутності сучасних підходів до управління навчально-пізнавальною і самоосвітньою діяльністю, практичне впровадження в своєму власному досвіді технологій (методів) навчання і засобів професійного самовиховання та самоорганізації.

Головною метою дисципліни є теоретична підготовка аспірантів до професійно-педагогічної і науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, формування інтересу та готовності до самостійного пізнання проблем дидактики, теорії та методики професійної освіти, історії розвитку освіти шляхом опанування засад загальної методології психолого-педагогічного знання та методики психолого-педагогічної діагностики.

Основною формою вивчення аспірантами курсу «Педагогіка вищої освіти» є відвідування лекцій, семінарських занять, самостійна робота з рекомендованими навчальними літературними джерелами (нормативні акти, підручники, навчальні посібники, наукові статті тощо) з метою оволодіння навчальним матеріалом.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 073- Менеджмент	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>розробити конспект лекції</i> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90/90		3-й	
		Лекції	
Тижневих годин - для денної форми навчання: аудиторних – 5; самостійної роботи – 10; - для заочної форми навчання: аудиторних – 2,5; самостійної роботи – 20.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Доктор філософії	10 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		немає	
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: <i>Розробити конспект (лекції, заходу)</i>	
	Вид контролю: залік		

2. Вимоги до результатів навчання та компетентності, які планується сформувати

У процесі реалізації програми дисципліни формуються наступні компетентності із передбачених стандартом вищої освіти:

А) Загальні

ЗК-3. Здатність спілкуватися та писати іноземною мовою
ЗК-7. Знання та дотримання принципів академічної доброчесності
ЗК-8. Навички усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК-8. Здатність розробляти інноваційні підходи в освітньо-науковій діяльності.
ФК-11. Навички педагогічної майстерності та викладацької техніки.
ФК-12. Здатність до розробки навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності (дисциплін).

Програмні результати навчання:

ПРН-14. Проводити лекції, практичні заняття, здійснювати поточний та проміжний контроль знань
ПРН-15. Використовувати творчий підхід до розробки навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності (дисциплін).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки.

Тема № 1. Педагогіка в системі наук про людину.

Зміст теми. Виникнення педагогіки як науки. Педагогіка як наука і як мистецтво. Історична обумовленість педагогічного знання в розвитку суспільства.

Основні категорії педагогіки (виховання, навчання, освіта). Основні категорії психології (особистість, свідомість, діяльність).

Система педагогічних наук і зв'язок педагогіки з іншими науками. Право і педагогіка. Педагогіка і психологія.

Предмет педагогіки вищої школи та її місце в системі педагогічних наук. Критерії педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з психологією та іншими науками.

Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Основи наукового психолого - педагогічного дослідження.

Тема № 2.

Система освіти в Україні в контексті Болонського процесу.

Зміст теми. Система освіти в Україні. Нормативно-правові акти про розвиток освіти в Україні: Державна Національна програма “Освіта (Україна у ХХІ ст.)”; Закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Концептуальні засади Болонської декларації та перспективи розвитку національної науки та вищої школи в Україні.

Тема № 3. Головні психолого-педагогічні закономірності розвитку особистості.

Зміст теми. Сутність та тлумачення понять: розвиток особистості, формування особистості, соціалізація, процес розвитку, становлення особистості в процесі навчання і виховання.

Біологічна та соціологічна концепції розвитку людини. Педологія. Фактори (спадковість, середовище, виховання) розвитку особистості та їх характеристика. Вікова провідна діяльність. Акселерація та її причини.

Вікові особливості студентської молоді. Вікова періодизація. Юнацький вік (психолого-педагогічна та анатомо-фізіологічна характеристика). Особливості періоду переходу зі школи у заклад вищої освіти.

Змістовий модуль II.

Теорія і практика організації процесу навчання.

Тема № 4. Дидактика вищої школи.

Зміст теми. Дидактика як складова частина педагогіки. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Сутність навчання, його структура, функції. Навчання як діяльність освітнього процесу. Принципи організації процесу навчання.

Особливості педагогічного процесу у вищих навчальних закладах. Педагогічний процес як система. Загальні закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу.

Тема № 5. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі.

Зміст теми. Принципи та методи навчання у ЗВО. Форми організації процесу навчання (індивідуальна форма, фронтальна форма, групова форма, класно-урочна система тощо).

Основні види навчальних занять у закладах вищої освіти: проблемне, програмоване, індивідуальне, модульне, комп’ютерне.

Форми організації процесу навчання. Лекція-основна форма організації навчання у вищій школі. Нетрадиційні види лекцій та їх характеристика.

Методи навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності (індуктивний, дедуктивний, репродуктивний, продуктивний, пояснювально - інформаційний, евристичний, ділових ігор, конкретних ситуацій, мозкової атаки тощо). Дидактичні вимоги до реалізації методів навчання. Прийоми і засоби навчання.

Тема № 6. Основи педагогічного контролю у ЗВО та основні форми його здійснення.

Зміст теми. Перевірка і оцінка результатів навчання. Шкала оцінювання за 12-бальною системою, 5-ти бальною системою, 100-бальною системою. Умови педагогічного контролю. Функції контролю. Форми педагогічного контролю. Оцінка знань слухачів (студентів). Дидактичні і психологічні вимоги до перевірки знань. Дидактичні і психологічні вимоги до запитань викладача.

Змістовий модуль III.

Теорія і практика організації виховного процесу у ЗВО.

Тема № 7. Виховна робота зі студентами у ЗВО.

Зміст теми. Сутність процесу виховання. Принципи та види виховання. Процес виховання у вищому навчальному закладі. Мета національного виховання. Принципи національного виховання. Планування виховної роботи.

Поза аудиторна робота студентів (курсантів). Робота куратора студентської групи (взводу).

Тема № 8. Особистість педагога та її роль у освітньому процесі ЗВО.

Зміст теми. Особистість педагога та риси характеру (самостійність, організованість, спостережливість, витримка тощо). Стилi діяльності викладача (емоційно-імпрровізаційний, емоційно-методичний, розмірковуючи-імпрровізаційний, розмірковуючи-методичний).

Готовність до педагогічної діяльності (професійна самосвідомість, ставлення до діяльності, мотиви, навички і вміння, професійно значущі якості особистості).

Педагогічна техніка та професійна культура викладача ЗВО.

4. Структура навчальної дисципліни «Педагогіка вищої освіти»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
<i>Загальні основи педагогіки</i>												
Тема № 1. Педагогіка в системі наук про людину.	4	2	4			10	2	1	2			10
Тема № 2. Система освіти в Україні в контексті Болонського процесу.	4	2	4			8	2	1	2			10
Тема №3. Головні психолого-педагогічні закономірності розвитку особистості.	4	1	2			8	2	1	1			10
Змістовий модуль 2.												
<i>Теорія і практика організації процесу навчання</i>												
Тема № 4. Дидактика вищої школи	4	1	2			8	2	1	1			10
Тема № 5. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі	4	1	2			8	2	-	-			10
Тема № 6. Основи педагогічного контролю у вищому закладі освіти та основні форми його здійснення	4	1	2			8	2	-	-			10
Змістовий модуль 3.												
<i>Теорія і практика організації виховного процесу в навчальному закладі</i>												
Тема № 7. Виховна робота зі студентами у ЗВО.	4	1	2			8	2	-	-			10
Тема № 8. Особистість педагога та його роль у навчально-виховному процесі ЗВО.	4	1	2			8	2	-	-			10
Усього годин	30	10	20			60	10	4	6			80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми семінару	Кількість годин
Змістовий модуль 1. <i>Загальні основи педагогіки</i>		
1.	Тема № 1. Педагогіка в системі наук про людину.	2/4
2.	Тема № 2. Система освіти в Україні в контексті Болонського процесу.	2/4
3.	Тема № 3. Головні психолого-педагогічні закономірності розвитку особистості.	1/2
Змістовий модуль 2. <i>Теорія і практика організації процесу навчання</i>		
4.	Тема 4. Дидактика вищої школи.	1/2
5.	Тема № 5. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі.	1/2
6.	Тема № 6. Основи педагогічного контролю у ЗВО та основні форми його здійснення.	1/2
Змістовий модуль 3. <i>Теорія і практика організації виховного процесу в навчальному закладі</i>		
7.	Тема № 7. Виховна робота зі студентами у ЗВО.	1/2
8.	Тема № 8. Особистість педагога та її роль у освітньому процесі ЗВО.	1/2
	Разом	16/8

7.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
Змістовий модуль 1. <i>Загальні основи педагогіки</i>		
1.	Тема 1. Обґрунтуйте сутність методології психолого-педагогічного дослідження	8/10
2.	Тема 2. Правові та організаційні засади освіти в Україні. Реорганізація у вищій школі.	8/10
3.	Тема 3. Характеристика біологічної та соціологічної концепцій. Психолого-педагогічна характеристика юнацького віку.	8/10
Змістовий модуль 2. <i>Теорія і практика організації процесу навчання</i>		
4.	Тема 4. Навчання як діяльність освітнього процесу.	8/10
5.	Тема 5. Лекція – основна форма організації навчання у ЗВО. Види лекцій та їх характеристика. Методи навчання. Форми навчання. Принципи навчання.	8/10
6.	Тема 6. Основи педагогічного контролю. Методи і форми педагогічного контролю. Сутність педагогічної оцінки.	8/10
Змістовий модуль 3. <i>Теорія і практика організації виховного процесу в навчальному закладі</i>		
7.	Тема 7. Принципи організації виховного процесу. Індивідуально-диференційований підхід виховання. Мета національного виховання. Види виховання.	6/10
8.	Тема 8. Стиль взаємовідносин викладача та студентів у ЗВО. Етичні аспекти в діяльності викладача вищої школи. Професійна майстерність викладача ЗВО та її вплив на освітні процес.	6/10

9. Індивідуальні завдання

Підготовка конспекту лекції (предмет і тема відповідно до спеціальності дослідження) та виховного заходу із аспірантами.

10. Методи контролю

(поточний, періодичний, підсумковий)

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання та самостійна робота														Конспект лекції/заходу	Іспит	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				24/24	20	100
T1	T2	T3			T4	T5	T6			T7	T8					
4	4	4			4	4	4			4	4					

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

12. Оцінювання

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-баловою шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Кафедрою прийняті такі **критерії оцінки знань за національною шкалою**.

1. **“Відмінно”** заслуговує відповідь, яка виявляє всебічне і глибоке знання курсу педагогіки для здобувачів наукового ступеню доктора філософії в цілому, включаючи ґрунтовні знання основної та додаткової літератури. Ця оцінка передбачає вільну орієнтацію у основній педагогічній проблематиці. Відповіді на всі питання білета і додаткові питання повинні мати вичерпний характер.

2. **“Оцінка “добре”** передбачає наявність ґрунтовних знань в обсязі навчальної програми, знань основних джерел та матеріалів з додаткової літератури, ключових педагогічних категорій та проблем.

3. **“Задовільно”** означає, що той, хто складає іспит, володіє знаннями в обсязі навчальної програми, знає основні літературні джерела та основну педагогічну та освітню проблематику.

4. **“Незадовільно”** виставляється за відсутності знань літературних джерел та основних проблем педагогічної та освітньої проблематики.

13. Список літератури для підготовки до семінарських занять, самостійної роботи та підсумкового контролю.

Основна

1. Пальчевский С. С. Педагогіка. К: «Каравела», 2013. 495 с.
2. Педагогіка вищої школи: [навчальний посібник] / Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І. та ін. [2-е видання, перероб. і доп.] К.:Знання, 2005. С. 87-95.
3. Виховна робота зі студентською молоддю: [навчальний посібник] / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. Одеса: Фенікс, 2006. 288 с.
4. Бордовская Н.В. Педагогика / СПб.: Питер, 2000. 304 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи/ К.: Центр навчальної літератури, 2003.185 с.
6. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: [навчальний посібник] К.: Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
7. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: [навчальний посібник] К.: Знання, 2005. 486 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка. Дніпропетровськ, К.: Академвидав, 2014. 560 с.
9. Яворська Г.Х. Основи педагогіки: Навчальний посібник. Одеса: Юридична література, 2002. 326 с.
10. Яворська Г.Х.Педагогіка для правників:Навчальний посібник . Київ: Знання, 2004. 324 с.

Допоміжна

1. Педагогические технологии: [учебное пособие для студентов пед. специальностей] / Под общ.ред.В.С.Кукушина. М: ИКЦ «Март» Ростов н/Д., 2006. 336 с.
2. П.Пехота О.М. Індивідуальність учителя: теорія і практика: [навчальний посібник] / Миколаїв: Іліон, 2011. 272 с.
3. Руденко В.М. Математичні методи в психології: [підручник] / К.: Академ.видавн., 2009. 394 с.
4. Із.Чепіль М.М. Педагогічні технології: [навчальний посібник] / К.: Академ.видавн., 2012. 224 с.
5. Сластенин В.А. Профессионализм учителя как явление педагогической культуры / Педагогическое образование и наука. 2004. № 5 . с. 4-16.
6. Хуторской А.В. Современная дидактика: [учебное пособие для вузов] СПб., 2001. 320 с.
7. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика: [учебное пособие для студентов вузов] / М.: Изд. Центр «Академия», 2008. 256 с.
8. Kostruba, A.Pedagogical Model of the Formation of Professional Competences of Lawyers: Ukrainian Reality / Часопис Київського університету права: Укр. науково-теоретичний часопис.2020.№ 2. р. 31-36.
9. Exploration, education and progress in the third millennium: proc. of intern. conf. (Galati, 18-19 April 2013) / "Dunarea de Jos" Univ. of Galati, Romania. - Bucuresti : Pro Univ., 2015. 113 p.
10. Popova, O. Multilingual education in Ukraine : Полілінгвістична освіта в Україні (на матеріалі китайської, англійської, української та російської мов) : textbook : theoretical and practical aspects /; State inst. "South ukr. ped. univer. K. D. Ushynsky".- Odessa [Odessa]: Helvetica, 2018. 152 p.

Інформаційні ресурси

1. [http:// www.ido.rudn.ru/psychology/pegogical_psychology/progr.html](http://www.ido.rudn.ru/psychology/pegogical_psychology/progr.html)
2. <http://aied.inf.ed.uk/aiedsoc.html>
3. <http://avkrasn.ru/article-212.html>
4. <http://lib.sportedu.ru/press/tpfk/2001N/p45-49.htm>.
5. <http://eprints.zu.ua/2142/1/3.pdf>